

PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Masarykova univerzita

Ekonomie

jaro 2019

Ekonomie - úvod do předmětu

Ekonomika = reálné prostředí, v kterém probíhají ekonomické děje

Ekonomie = věda, která zkoumá ekonomiku

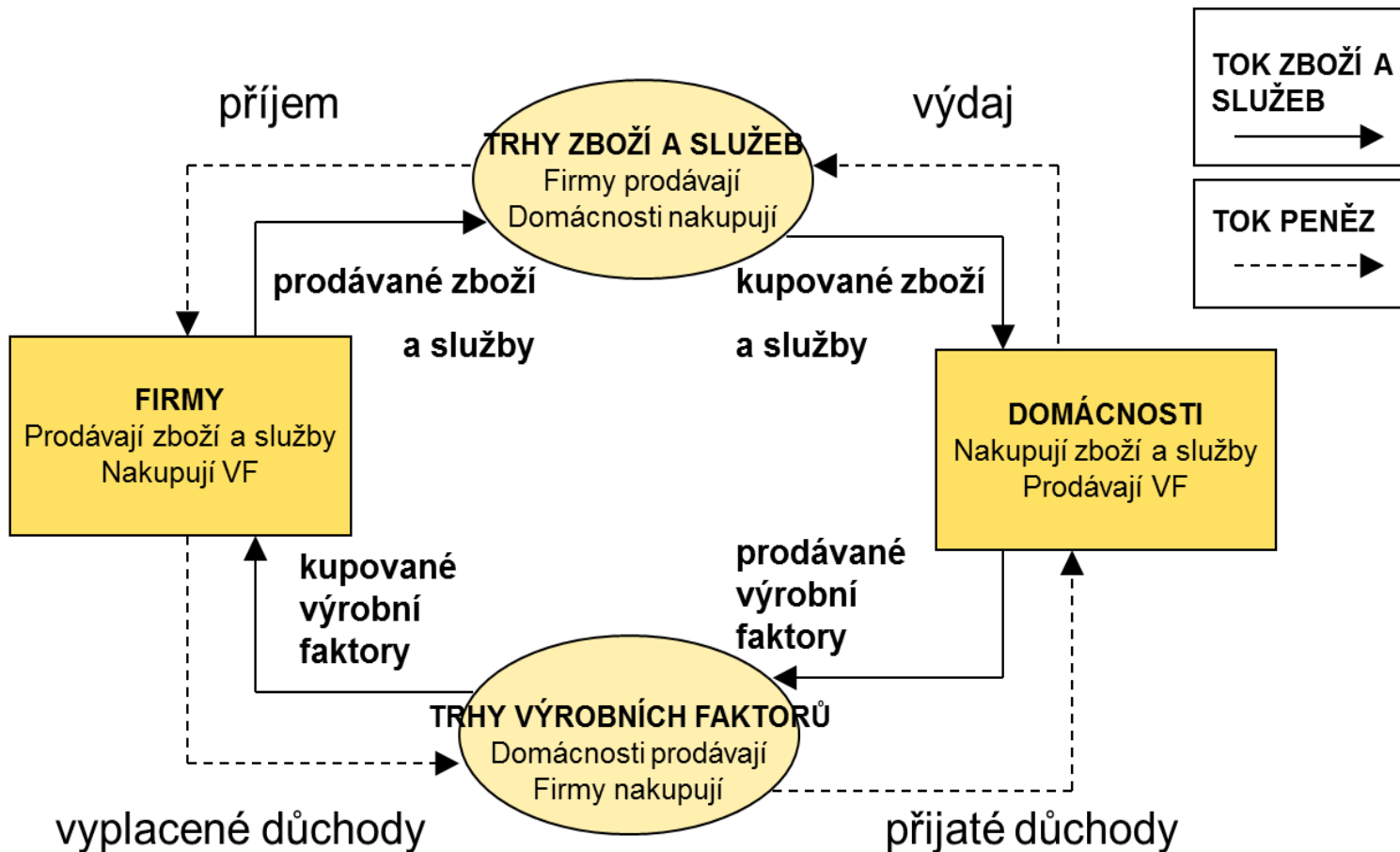
Mikroekonomie = ekonomická teorie zkoumající jednotlivce, domácnosti, podnik a jejich působení na trhu

Makroekonomie = ekonomická teorie zkoumající jednotlivé trhy na agregované úrovni celé ekonomiky (trh produkce / trh práce / trh kapitálu) a roly vlády při působení na ekonomiku

Normativní ekonomie = zkoumá ekonomiku a definuje jaká by měla být

Pozitivní ekonomie = zkoumá ekonomiku tak jak je - „reálný stav“

Ekonomika a její subjekty

Ekonomické předpoklady

1. Nedodržení předpokladu „ceteris paribus“

(při jinak nezměněných podmínkách)

zkoumání ekonomických jevů, na které působí mnoho proměnných analyzujeme změnu jedné proměnné - ostatní předpokládáme beze změny

2. Post hoc - klam,

Je to chybný předpoklad, že když jev A předchází jevu B, znamená to, že jev A vyvolává jev B

chybné vyvození příčinné souvislosti z časové následnosti

Ekonomické předpoklady

3. Omyl kompozice

nesprávné usuzování z části na celek a naopak

to co platí a je dobré pro subjekt, nemusí být stejně dobré a nemusí platit pro celek

4. Neurčitost (nejistota) v ekonomickém životě - ekonomické zákony mají charakter pravděpodobnostních zákonů, platí jen jako průměr.

5. Subjektivnost

6. Ignorování sekundárních účinků

často jsou významnější než primární účinky

Ekonomické myšlení

Antika

- zprávy o směně, obchodu, penězích, cenách
  - » v Sumeru, Babylónu, Egyptě
- antické Řecko

- **Xenofón** (430 - 355 př. n. l.)
  - » *spis Oikonomikos*
    - ❖ Ideálem *rodinné hospodářství produkující vše nezbytné pro uspokojování potřeb domácnosti.*
    - ❖ nejprospěšnější zemědělství
    - ❖ odmítavý postoj ke směně.
    - ❖ Velmi negativní postoj byl k obchodu, jehož cílem by bylo dosažení zisku a zejména k půjčování peněz na úrok

Středověk

- Od 11. století rozvíjející se obchod
- Impuls pro rozvoj ekonomického myšlení.
- **Tomáš Akvinský** (1225 - 1274).
  - » *učení o spravedlivé ceně,*
    - ❖ směna nemá být zdrojem obohacení jedněch na úkor jiných
- 14. století - vznik **Merkantilismu**
  - » *Benátky, Portugalsko, Španělsko, v 16. století Holandsko*
  - » *Stát je dominantní ve vztahu řízení hospodářství - snaha o zvýšení objemu drahých kovů v zemi ovlivňováním zahraničního obchodu*
- na přelomu **17. a 18. století** převládlo přesvědčení, že **hospodářství je systém ovládaný vlastními zákonitostmi, které jsou schopny zabezpečit jeho fungování**

Vznik ekonomie jako vědy

- Klasická škola politické ekonomie
- **Adam Smith** (1723 - 1790)
  - » *"Pojednání o podstatě a původu bohatství národů"* (1776)
    - ❖ „*neviditelná ruka trhu*“ vede jednotlivé tržní subjekty tak, že sledováním svého osobního zájmu a prospěchu jednájí současně v zájmu trhu a společnosti.
- Podle představitelů KPE je zdrojem bohatství práce
  - » *teorie pracovní hodnoty* (D.Ricardo)
- **Alfred Marshall** (1842 - 1924)
  - » *„Principles of Economics“* (1890)
    - ❖ Souhrnná učebnice ekonomie - dosavadní poznání v oblasti ekonomie.
    - ❖ Zavádí grafický přístup k prezentaci ekonomických principů

Období po druhé světové válce

- **Keynesiánství**
  - » *John Maynard Keynes (1883 - 1946)*
  - » *Důsledek Velké hospodářské krize v 30. letech*
  - » *Obhajoba možnosti státních zásahů do hospodářství / ekonomiky*

- **Monetarismus**
  - » *Důsledek ropných šoků*

Absolutní vs. Komparativní výhoda

Absolutní výhoda představuje v ekonomii schopnost strany (jednotlivce, firmy či státu) produkovat více zboží či služeb za použití stejného množství zdrojů jako strana konkurenční. Jde tedy o schopnost produkovat zboží či služby efektivněji.

Komparativní výhoda při výrobě určitého zboží znamená, že subjekt při výrobě tohoto zboží musí obětovat méně jiného zboží než druhý subjekt.

Předpokládáme dvě země (X a Y), které mají stejné množství pracovníků (resp. výrobních zdrojů), ale různou úroveň produktivity (např. lepší technické vybavení nebo vzdělanější pracovníky).

- Země X je schopná za měsíc vyrobit buď 24 kusů výrobku A, nebo 24 kusů výrobku B.
- Země Y je schopná za měsíc vyrobit buď 12 kusů výrobku A, nebo 6 kusů výrobku B.

Absolutní vs. Komparativní výhoda

	Výrobek A	Výrobek B
Země X	24 kusů	24 kusů
Země Y	12 kusů	6 kusů

- Země X je tedy schopná vyrobit více množství obou výrobků než země Y, má absolutní výhodu jak u výrobku A, tak i u výrobku B.
- Pro obě země bude výhodné, když se země X specializuje na výrobek B, protože její náklady obětovaných příležitostí (1 A) jsou nižší než náklady obětovaných příležitostí v zemi Y (2 A). A naopak: země Y se bude specializovat na výrobek A, neboť její alternativní náklady (1/2 B) jsou nižší než alternativní náklady země X (1 B).

Teorie her

Vězeň Petr

		Vězeň Petr	
		PŘIZNÁ SE	NEPŘIZNÁ SE
Vězeň Karel	PŘIZNÁ SE	8 let 8 let	20 let svoboda
	NEPŘIZNÁ SE	svoboda 20 let	1 rok 1 rok

PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Masarykova univerzita

Děkuji za pozornost!

Příjemný zbytek dne!